

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rasu male stvari, a nesloga sve poljivari.“ Narodna poslovica.

Oglas, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglase itd. šalju se napučenom ili položnicom pošt. stacionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 847-849. Telefon tiskare broj 38.

Izlazi svakog utorka i petka

o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepotpisani netiskaju, a nefrankirani neprimaju.

Predplata sa poštarinom stoji: 12 K u obće, } na godinu 6 K za seljake } ili K 6—, odn. K 3— na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utičaje se u Pull.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u Pull, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Giulia br. 5 t. g. prima stranke osim nedjelje i svetka svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavačelj Stjepo Gijvić. — U nakladi tiskare J. Kripičić i drug. u Pull. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Na čast njemačkomu princu.

Prošli tjedan prispio je njemački princ Adalbert, treći sin cara Vilima sa vojnom ladjom „Charlotte“ u tršćansku luku.

Mladoga 17-godišnjega princa dočekao pred tršćanskom lukom odio austrijske vojne mornarice sa jednim od viših častnika na čelu. Izmjenjeni bijahu po međunarodnom običaju navadni pozdravi i posjeti. Njemu na čast bijahu priredjeni izleti po gradu i okolici, svetane gostbe, kazališne predstave itd. Kod toga svega sudjelovao je službeno po svojem načelniku i grad Trst, koji inače rado izbjegava svečanosti, riedko kad priredjene u počast austrijskoj mornarici kad zaplovi u onu luku. Ljubav i simpatije do slavne austrijske mornarice neda se od vladajuće stranke u Trstu silom iztisnuti. Ona je baš onaka, kakvom ju je stvorio i odgojio postojeći sustav u Primorju. Čim ju je više pitakosa na svoja očinska prsa, čim ju je više tetošio i njom se mazio, tim više, tim opornije okrećala mu ledja. S te strane neima dakle, da ista predhaci nesretni sustav razmazanoj tršćanskoj kluki. Nju se, može doduše okriviti radi nezahvalnosti, ali će se ona lahko opravdati tim, da nije nikoga molila ni za ljubav ni za zaštitu.

Nu vratimo se na njemačkoga princa. Njemu na počast priredio je c. kr. namjestnik grof Goëss u svojem stanu svečanu gostbu, kojoj bijahu pozvani — osim princa i njegove pratnje — zapovjednici austrijskih ladja, viši častnici mjestne posade, predstojnici oblasti, načelnik grada Trsta i drugi odličnjaci. Za te gostbe ustao je grof Goëss te izrekao svomu gostu, njegovim roditeljem i njemačkoj državi na čast, podulju zdravicu, ili da bolje rečemo — politički govor, što ga niže u cjelosti donasamo.

Taj govor c. kr. namjesnika prouzročio je veliko iznenadjenje. Svatko znade, da si kod gostba okružene glave ili vladari naroda izmjene kratke zdravice, u kojih se obično iztiče prijateljstvo ili savezničvo vladajućih kuća i njihovih naroda, ali političkih govora, kao što gaje izrekao c. k. namjestnik Primorja, nečuje se nikad. Dodajmo tomu, da je grof Goëss dao političku izjavu pred mladice, koji ju po svojoj dobi i po izkustvu nije mogao nikako shvatiti, pak se moramo iznenadjeni pitati: što je on hotio s tom izjavom? Proti komu ili za koga bijaše ona izrečena? što joj je dalo povoda? Je li potekla iz ustiju samoga govornika, ili pobudom i nalogom odzgor?

Na sva ta pitanja teško je na dušak odgovoriti. Izjava c. kr. namjestnika je svakako od velikog političkog znamenovanja.

Talijanski listovi tumače ju tako kao da bi bila naparena proti njihovim narodno-političkim težnjam. Grad Trst nije samo bogato trgovačko mjesto, nego je također veliko austrijsko skladište. U taj grad, u to austrijsko okodjer doba, u koje spada posjet ces. nje-

mačke ladje, nije za Trst bez znamenovanja, jer su baš ovih dana započele one radnje, koje će takorekuc probiti mogućni nasip, što ga tvori trojno gorovlje: Ture, Karavanke i julske Alpe, te će nas u malo godina silno približati sjevernim produktivnim dielom monarhije i sa njemačkom državom.

Više puta jesu već njemačka marljivost i njemačka poduzetnost tuj uspješno djelovale, neka bi se dakle, kao što sada sjever naše monarhije oplodjuje njemačka pristanista, također južna Njemačka za tim služila skraćenim putem do austrijske obale, te tako splela novi vez među mnogobrojne zajedničke odnošaje obiju država. Kao sreću dokazujuće znamenje, da će se ta izbeživanja izpuniti, služi nam činjenica, da je njemačka država upravo sada odpremila k našoj obali cesarsku ladju s mladajhim članom cesarske kuće.

Nada u budućnost je naravska čednost onladine. Također pred Vašom kraljevskom visosti je još na mnogo obećavajuća budućnost na djelih bogatoga života, čemu su prorokom veliki zadatci njemačke mornarice.

Bude li Vaš kraljevsku visost — čemu se nadamo — u kasnijoj zrelijoj mužkoj dobi to visoko zvanje opet dovelo za tu obalu, neka bi tada Vaša visost našla ovaj grad, kakosilno razvijeno austrijsko skladište, te u njemu kao dragocieni dio trgovačkog astalisa: njemačku naselbinu u bogatom cvietu. Mi pako želimo danas Vašoj visosti iz svega srca oblatu sreću i uspjeh u Vašem životu, na radost visokim roditeljem Vaše kraljevske visosti, te na čast i slavu sa našom državom tiesno svezane njemačke države.

Iza tih rieči napio je c. kr. namjestnik grof Goëss njemačkoga caru i carici te prisutnomu princu, na što se je ovaj kratkimi riečmi zahvalio i napio našemu caru.

Zemaljsko gospodarsko vieće.

To vieće imalo je u sriedu 22. tek. mj. svoju sjednicu. Prošle godine mjesto četiri imalo je samo dvie. Ova bi se bila morala držati još lani.

Skupna nabava gospodarskih potreboća, nekoliko ostrih rieči, što jih je tajnik u novinama upotriebio da gospodare upozori na tu skupnu nabavu, imalo je za posljedicu, da se je član g. T. Sottorona odrekao i predsjedništva gospodarske zadruge u Vodnjanu i članstva stalnog odbora gospod. vieća. On je zastupnik tvrde Albani za razprodaju sumpora u Istri.

To je predsjednik g. Campitelli priobčio odboru a odborci su izrekli svoju žalost tim korakom g. Sottorone.

Bili su u teku neki pregovori sa g. Rubesom u Kastvu za zasadjenje i uzdržavanje uzor vinograda americkanskih loza: do sada nije se zaključilo ništa, jer ova gospodarska zadruha nije još podnesla pitanog izvještaja.

Da se ne bude prisiljeno nabavljati neraste plemenitih svinjskih pasmina iz tuđine, odlučio se ustanoviti u pazinskom kotaru dvie postaje. Svaka bi postaja sastojala od pet svinja yorksir i jednog nerasta. Svaku glavu bi se dalo drugom gospodaru i svaki gospodar bi bio obvezan prodavati pokrajini mlade, koji bi se pak drugamo davali i tim ustrajalo nove naškothe postaje.

U Draguč se dalo jednog prasca i dvie ovce bergamske pasmine. Dati će se još jednog ovna i ovcu za poreznu občinu Buzet.

Doznajući se jednog bika mliečne pasmine za Marezige, a drugoga za Pomurjan.

Da se razširi gojenje mliečnih pasmina ustanoviti će se postepeno navlašne postaje i postupati onako kako se je do sada postupalo za širenje pasmine za teg.

Dr. Venier bi želio, da se središnja postaja ustanovi u Poreču kod gospodarskog zavoda, te tim bi ovaj zavod dobio i nužni mu zootehnički odjel, ali mu prigovorio ravnatelj tog zavoda, da nema ondje za to potrebitih preduvjeta, jer ima veliku nestašicu pašu. Porečani sami su za svoje blago prisiljeni kupovati pašu u Ravencu.

Porečka zadruga pita da joj se dade za ovu godinu učitelja za ciep americkanskih loza. Na opazku g. Cucovicha, da ga je imalo lani, odbija se.

Dr. Trinajstić preporuča, da bi ga dalo Kastvu, obzirom, da ga još nije ona zadruga imala i obzirom, da se onuda filoksera sve više širi. Gladat će se udovoljiti ove ili druge godine.

Odbija se molba creske gosp. zadruge za istoga učitelja, jer ima ondje učitelja gospodarstva, koji bi morao u tom podučavati.

Neprima se molba g. Mahulje iz Dobrinja za podieljenje 100—200 ciepanih americkanskih loza, uzprkos preporuci g. D. Trinajstića i g. poljodjelskog nadzornika, koji prikazuju g. Mahulju kao skrbnog i radinog učitelja i to s razloga što to nije pitao kroz gospodarsku zadrugu. Zem. vieće uražuje samo molbe podnesene kroz zadruge. (Zar si nemože g. učitelj nacipati sam americkanskih loza. Op. uređ.)

Poslati će se također klaštioce voćaka, ali samo u one kraje, gdje gojenje voćaka ima trgovačkog smisla.

Moliti će se vladu neka ne daje voćke bezplatno, jer kmet ne zna cijeniti što bava dabi, nego neka se stavi za nje jedna sama snižena cijena i neka se radje diele nagrade za gojenje voćnjaka.

Dr. Cucovich predlaže, da pošto željeznice ne će da snize vozarinu kemičkih gnojiva, neka se umoli vladu da priskoći u pomoć preuzimljuć na se 50% vozarine.

Govedeje izložbe biti će tri, i to u Podgradu, na Livadama i u Sv. Nedjelje kod Labina. Nagraditi će se samo bikove i kravo, a ne junce.

Potrožiti će se neraste yorksir za Dobrinj i za Labinj.

Predsjednik priobčuje, da je vlada nakana nabaviti iz Francezke osle za naskok i urediti postaje.

Dr. Venier misli, da bi bolje bilo, navoditi osle iz Pontalerije za uzgoj mazga a iz Padove za oplemenjenje naše pasmine.

Odnoslo se je za drugi put razpravu o pravih druztva za osiguranje govoda i to pokle budu ta pravila tiskana.

Predsjednik opisuje razvikat pitanja o pucanju na oblake i daje pročitati izvješće ob onom, što se u tom u Istri učinilo. Po polučenih uspjesih i kod i drugdje izražuje se mnijenje, da se još nemože odlučno kazati, da pucanje pomaže.

Pročitato se i odobrilo obračun za god. 1901., koji će se podnesti još na potvrdu glavnoj skupštini.

Ujedinio se određuje program glavne skupštine, koja će se držati početkom mjeseca marča.

Odgadja se razprava o izplati plaće bivšem tajniku Hugues, dok se ne bude zemaljski odbor izrazio.

Doznajuće se K 200 podpore pisaru zem. vieća gosp. Staré i izražuje tajniku priznanje za njegov dosadanji rad.

Viećalo se od 11 pr. p. do 2 po p. i od 5 do 9 na večer.

Na preporuku labinjnske zadruge doznajuće g. Marziliš 100 K za njegov rad za rješanje pčelarstva u onom kotaru.

Obećaje se zadrugam u Rovinju i u Kopru podporu za nabavu škropilnica.

Ovom prilikom dr. Cleva predbacuje vladi, da daje hrvatskim i slovenskim zadrugam izravno podpore. Ne će reći da je politika po sriedi, ili bi se moralo posumnjati. Neka daje tako podpore i talijanskim zadrugam.

Vladin zastupnik g. Pipitz opaža, da se vlada ne daje voditi od nikakvih političkih razloga kod dieljenja podpora.

Odbija se molba lista „Popolo Istriano“ da mu se dađe podpora za to, što je neprošeno tiskao oglase zemaljskoga gospodarskoga vieća.

Za nagradu u gojenju svilenih buba prijavilo se 76 natjecatelja, a nagrada se dalo 38. Od tih pada 7 na poreči kotar, 6 na vodnjanski, 9 na motovunski, 8 na huzetski, 2 na bujski, 4 na rovinjski i 2 na labinjnski.

Unaprijed će se nagrade dieliti tako, da će se poslati vješta čovjeka neka na licu mjesta obadje prostor i način kako natjecatelj svilene bube uzgaja.

Odlučuje se nabaviti i podieliti zadrugarom „inkubatrice“.

Uzelo se u pretres odbora za skupnu nabavu gospodarskih potreboća i primilo neke promjene predložene od dr. Trinajstića, ali se onda na predlog vladinoga zastupnika prekinulo o tom razpravu, dok se ne bude vlada izrazila o samom pravilniku. Dotle će se za nabavu postupati kako i do sada.

Kod odluke o besplatnom podieljenju kemičkog gnoja obćini Paz razvije se živo razprava med g. vladinim zastupnikom i predsjednikom glede sudjelovanja pokrajine sa primjerenim iznosom. Vladin zastupnik hoće, da se pokrajina izrazi koliko će dati i za koje krajeve, jer je bilo odlučeno, da se ima dati podpora ne samo Pazu nego svoj čepičkoj dolini. Predsjednik veli, da nije potrebno, da pokrajina daje jednaku podporu i da se govorilo za samu obćinu Paz.

Kako prošlih, tako će se i ove godine poslati oko klastrićke masline. Upotrebiti će se više nego prije klastrićka Filipi iz Kopra, koji se izučio u Pisi. Za obćinu Buzet i za otoke upotrebiti će se domaće klastrićke izučene lani u Dalmaciji. Klastrenje se mora početi čim se pobere plod.

DOPISI.

Iz Zrenja pišu nam 20. t. mj.: Vaši će se, g. uredniče, čitatelji još možda sjećati dopisa uvrštenog u br. 100 od prošle godine pod naslovom „Izgređi u Zrenju“, u kojem bijahu opisane demonstracije ovdšnjih krnjela i sare-

njaka proti hrvatskom crkvenom pjevanju. Od to doba, t. j. od 15. decembra 1901. nije bilo više nikakvog pjevanja u našoj župnoj crkvi sve do 12. t. mj.

Naši prodanci i gladusi htjeli su silom izstisnut iz crkve hrvatski jezik, onaj jezik, kojim se služe vazda i svuda svi župljani osim dviju obitelji, koje hoće da budu talijanske.

Naš puk, svi župljani, ogorčeni radi zabrane hrvatskog pjevanja pod božjom službom u crkvi, poduzeše odmah potrebne korake, da se pjevanje opet uvede, kako bijaše 7 godina natrag. Crkveni pjevači iz sela Cabrajnice i Znjidarici pod vodstvom čestitog A. Tončića ostali su vjerno i čvrsto uz sve naše župljane. U tom kratkom roku bijahu jurve tri deputacije odavle na biskupskom ordinarijatu u Trstu, da tamo protumače i dokažu, kako je pravedan zahtjev svih župljana glede našeg crkvenog pjevanja. Ali svi ti koraci, sav trud, sva naša nastojanja ostate na žalost bezuspješna. Prečasnina i velečastna gospoda primila su po talijanskom običaju naše deputacije prijazno i sladko i obećala su sve i svašta — ali dalje od obećanja — ni korak. Svemoćni Meccia rekao nam je, da za to smo tukeji, da činimo mir i red, da krojimo pravicu kakor za jedne, tako za druge, ter mi smo hvala Bogu svećenici, mi smo stvorili politiku, svi ste naši, jedni i drugi. Ako bi se naučili pevati oni „Legasi“ kakor vi drugi; zakaj ne biste mogli pustiti i njih pojat v crkvi kada su i oni kršćani kakor i vi; ako se nemorete složiti skupa, popevat ćete svaki jednu nedelju.

Naša deputacija pristala je i na to, da pokaže koliko njoj leži mir i red u crkvi. Ali g. Meccia — premda je kazao, da oni nisu stvorili politiku, ipak se je on politikom poslužio. On je doduše kazao, da su dobili naloz iz Rima, da se nesmije ništa u crkvi mienjati, da mora sve po starinsku ostati, ali mi netražimo drugo, nego, da oslane u crkvi sve po starinsku.

Kad smo mu kazali, da želimo da bude u crkvi u pogledu narodnog jezika onako, kako je bilo za posljednje našeg župnika pokojnog Korošića, poervenio je, te je odgovorio, da neima biti ni kako je bilo pod njim, ni kako je bilo posljednje vrijeme, već ćemo, da bude kako je bilo za uprave pokojnoga Cvenkla.

Nije li to, mladi gospodine, politika, nije li to lišćavost i prepređenost? Baš onoga župe-upravitelja uzeli ste za uzor, pod kojim su narodni dušmani, talijanska gospoda i njihove podrepnice radili s pukom vani i u crkvi sve što su htjeli. Zar je to sladki gospodine starina, kad znamo, da je pok. Cvenkel upravljao župom sve do 7 godina natrag?

Konačno je došao amo nalog od talijanske gospode na ordinarijatu, da ako se nemožemo s talijanašći složiti, neka pjevamo u crkvi svaki jednu nedelju. Ovaj salamunski sud mora da je bio nadahnut gospodi na ordinarijatu lijaš iz neba! Da se dakle dielim o crkvi? Da dademo mjesta onim, koji govore javno, da bi bio dosta jedan pop za čitavu Istru? Da pustimo pjevati onim, koji su dne 19. t. mj. hotimice izpustili: Častimo Te kod blagoslova, što se je pjevalo od uvijek?

Koliko smo mi već učinili puleva, i potrošili novca i potrebili vremena hoćući u Trst moljkat i biskupe i kanonike i vikare, da nam dadu naša sveta prava, da nam dadu župnika, da nas u crkvi nenapustaju neprijatelji vjere i naroda — ali sve to nije pomoglo ništa. Uvijek smo se vraćali iz Trsta punom vrećom obećanja, ali do djela nije došlo nikada. To je žalostno i sramotno, da nedrže fice ni oni, koji bi nam u svemu prednjačili morali.

Gospoda na ordinarijatu varaju je ljuto ako misle, da će našu crkvu polatinit a nas potalijaniti. Ne, gospoda prečasnina, to neide više, jer smo vas upoznali kao što poznajmo vaše političke istomislenike širom ciele Istre.

Iz Baške, 22. jenera 1902. Pošto neima već više vremena odavle glasa u tom cienjenom listu, toga radi odlučio sam napisati par ređaka, što molim, da bi to slavno uredništvo blagolizvolilo tiskati. Premda su mnogo vremena trajale kiše, ipak je ovo stanovništvo uzprkos tomu pripravljalo zemlju za americkansku lozu. Kako svagdje, tako i ovdje bijahu ljudi Tome nerjetrovani, ali osvjedočiv se o neuspjehu domaće, te o uspjehu i koristi americkanske loze, počeli su osobito ove godine istu saditi, — prem nekvojim već bacu korist. — Bašćansko polje je jedno između najvećih na otoku Krku, uzduž kojega vodi glavna cesta u Krk. Prolazeći tom cestom, koliko sa jedne, toliko i sa druge strane vidiš jata težaka, gdje kopaju, prekapaju mekote (orance); vadi se staro poginulo tršje od nezličteivog usenca, — sadi americkansko.

Ipak ovaj narod — zahvalec Bogu — nije još očutio velike oskudice radi vina, kao u drugim mjestima na ovome otoku, te se nada, da je neće niti očutiti, buduće se narod dao na posao, te će tako dok staro propadne, već roditi americkansko tršje.

Kako je poznato — svaki stranac — koji je i za časak bio u Baški — zaviduje liepim pitkim vodam sa kojima ona obiluje i između kojima ih ima više ljekovitih. U samom mjestu Baški imade više od 20 izvor-voda i više potoka, a dva oveća su takodjer prošle godine umjetno uredjena (po pločana) za koje se potrošilo K 24.000 — a k tomu morala doprinesti i obćina trećinu od te svote. Posred rečenog polja nalazi se takodjer jedan potok, uz koji imade sedam mlinova. Taj potok zvan je od ovdješnjeg puka Rieka, koja za velikih kiša učini mnogo štete u rečenom polju, noseći veći dio plodovite zemlje u more. Sada je takodjer učinila spomenuta Rieka mnogo šteta od velike i nepracenijevne vrijednosti. Toga radi dobro bi učinila obćina, da prosi vladu za pomoć za počinjenju štetu, i za uređenje te riečine, poput onih potoka u mjestu Baški, što se razumije, da i obćina štogod doprinese. Svi obćinari po rednom broju kuća nek idju na radnju, kao što to učinise.

Dražani, kada zidahu školsku zgradu, a sada će to učiniti za gradnju župničkog stana. Složna braća kuću grade, a nesožna, ju razgraduju. Narod nesmijemo odviše teretiti sa nameti, već neka radje sam kod potrebitih radnja sudjeluje, jer su već sada veliki nameti.

Što da rećemo muzgrađno o obćinskoj zgradi, u kojoj je smještena skola, koje prostorije ni najmanje neodgovaraju svrsi škole, tjesne, niskih stropova, malenih prozora itd. A klupe za djecu jesu posve neprikladne. Dakle kako se vidi, potrebita je nova školska zgrada u kojoj bi barem imao biti i stan za ravnajućeg učitelja i učitelju, a kako čujemo, potrebit je i župnički stan, što sve mora da bude što prije. Što će pak biti tada? Opet postotak na porez, koji bi sjegurno tada nepodnosiv bio. Mjesto toga, bolje bi bilo, da svak po redu, kako spomenusmo prije, dava radu poput Dražana, a koji sam ne može ći, nek daje težaka. Reći će kojigod, jer je nemoguće, a mi kažemo, da jest — jer nećeš li ći milom, moraš ći silom. Tako bit će možda buke i vike za vremena dok se radi, a čim se radnja dogotovi, zaboravit će se trud, i tad bit će mirna Bosna. A postotak na porez, bogme kasno će se zaboraviti — jer je dug zao drug. Postotak na porez plaćati ćemo mi, naša djeca, unuci itd. te će nas svi radi toga odsudjivati. Dakle držimo se ovog naputka i nemećimo namete veće na porez,

jer ga se teško plaća, u ovo vrijeme kad zemlja sve manje rodi, a na nju se sve više troši, osobito za kopanje i sadjenje americkanskih loza, koje tužan težak mora da kupi.

Potužiti se moramo i na obćinske poljare, koji malo paze na polje — koji ako kadgod i zateku marvu u šteti, malo ili preblago oglobe na obćini. Imali bismo prigovoriti i poslovanju na našoj obćini, t. j. da se vrši poslove obćine i stranaka brže i točnije. To očekujemo osobito od g. tajnika, koji se nemože potužiti, da je za svoj trud loše plaćen: Od g. načelnika nemožemo zahtjevati, da zapusti svoje i da huće vazda na obćini, za to treba, da strauke nikada uzalud na obćinu nedodju. Sa poljari valja službu tako urediti, da bolje nadgledaju zemlju, koja slabo rodi do malo vina a sva druga hrana dolazi iz Rieke. Snizujmo postotak na namet, jer ga težak a i svaki teško plaća, a za svaku obćinsku radnju pozovimo ljude na radu, koji će nas za čas grđiti, a poslije će nas blagoslivljati. Tko misli da nije sve ovo dobro i istinito, neka izpravi i piše bolje, te ako bude njegovo bolje, kliknut ćemo mu drage volje: živio!

Težak prijatelj.

Sjećajte se „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru

Franina i Jurina.

- Fr. Si se Jurino već vozil po novoj istarskoj železnici?
- Jur. Ne još, zač čekam, da se malo oštajuju.
- Fr. Ter će ni pravo sigurna?
- Jur. Po dazje će bit, ma neznam kako će pasevat oni kasunići kada bude bura švikala.
- Fr. Lahko za to; te jih s kamenem napunit, da jih neprehati.
- Jur. Tako ja tako!
- Fr. Lovranski kalabrezi da te nedelju tancat za „Legu“.
- Jur. Ki zna će prit z Reki Kuzma Krstić?
- Fr. Bravo da će, zač da će on i Kumu na sunce tancat po hrvatsku, kako su i nekada uzali.
- Jur. Još bi se po hrvatsku znali obrnut i stari Jure, Henig, barba Tončić i šijor Manji-fiko.
- Fr. Ča nebi, bolje lego po talijansku.

Razne viesti. Politicke:

Austro-Ugarska. O sazivu carevinskoga vieća nezna se ni sada ništa izvjestna premda se nalazimo pri koncu mjeseca jenera. Iz bečkih listova doznajemo, da bi se moglo sastati carevinsko vieće dne 4. ili najdalje dne 8. febrara. Sazov carevinskoga vieća odvise s jedne strane o djelovanju proradunskoga odbora, s druge o uspjehu dogovora između Čeha i Niemca. Glede ovoga posljednjega pitanja nedolazi zadnjih dana ništa na javnost. Reč bi, da su odlučujući krugovi zaključili, da se drži tajnim sve, što se bude u pred-konferencijah odredilo.

Proračunski odbor carevinskoga vieća razpravlja proračun ministarstva pravosudja. U sjednici od dne 24. t. mj. pohvalio je ministar Spens Boeden sastavljača novoga civilnoga postupnika i sve one sudce, koji su pomogli izvesti novu sudbenu preinaku, koja je našla pohvale i u inozemstvu. Ministar prijavio je i drugih pravnih osnova, koje su već gotove ili koje će se u kratko dogotoviti; tako će doći na razpravu nova osnova o kaznenom postupniku i druga o tisku. Glede jezikovnog pitanja reče ministar, da se vlada drži zakonitih propisa; ako opazi kakvu nezakonitost, nastoji odmah odstraniti ju. On neizdaje tajnih dekreta. Namjestujućim činovnike, drži se ministar zakona, koji mu nalaže, da uvaži molbe najsposobnijih natjecatelja, koji imaju sve potrebite sposobnosti, među koje spada i poznavanje jezika. Nepoznavanje jezika nemože biti absolutnom zapriekom napredovanja činovnika, nu ali je za to posse opravdamo zapostavljanje činovnikah, koji nepoznaju jezike.

U zadnje doba bio je broj sudbenih činovnika povećan, ali treba još misliti na pisarničko osoblje. Ministar pozdravlja s veseljem činjenicu, što se umanjuje broj novinarskih zapliena; utvrđuje, da se ima prekršaj u objektivnom postupanju izpitati sa istom strogosti, kojom se izpituje u subjektivnom postupanju. Na koncu zamoli ministar, da se odobri njegov proračun.

Zastupnik Vuković govori proti konsularnim sudovom, te preporučuje vladi preustrojstvo najvišeg konsularnog sudišta u Carigradu i to u smislu, da se ne bude i za buduća silne svote trošilo kao sada. Odjelni predstojnik Klein obavijest se na razne pritužbe i želje zastupnikah, reče, da je izdan sporazumno sa' odaslanici odvjetnika dekret, kojim se sudbenim obilistim preporuča, da se poštuje položaj zastupnika stranaka kod ustmenih razprava. Što se tiče sudbenih nadzornika, reče predstojnik, da ovi neshijti biti politički nadzornici sudbenih činovnika. Jedina je svrha ustrojstvu nadzorničkih mjesta ta, da se usavrši sudbena uprava na korist pučanstva. Nakon poduje razprave bijaše odobren proračun ministarstva pravosudja. Za sutra sazvan je dalnja sjednica proračunskoga odbora.

Dne 25. t. mj. pozvani bijahu k dvorskomu objedu predsjednici i podpredsjednici gospodske kuće i carevinskoga vieća te nekoji zastupnici. Poslije objeda nagovorio je car českega zastupnika dr. Zacheka o predstojećem zasjedanju carevinskoga vieća pohvaliv ujedno marljivost proračunskoga odbora. Zachek primjetit, da jošte nisu razpravljene najveće stavke proračuna. Vladar odgovori na to, kako se nada, da će i te stavke biti što prije triezno razpravljane. On želi, da bi se i carevinsko vieće pričulo poput proračunskoga odbora razpravljati i raditi triezno i nepristrano. Konačno požali, što ima u carevinskom vieću još uvijek toliko zastupnika, da mogu ovi zapričiti redovito i mirno djelovanje.

Na českoj politehnici u Pragu bijaše dne 25. t. mj. promaknut prvi mjerik na čast doktora tehničkih znanosti. Novi doktor jest gradjevni nadkomesar državne željeznice Pošek. Svečanost promaknuća bijaše izvanredna, te njoj je prisustvovalo i namjestnik grof Coudenbove, zemaljski maršal knez Lohković i mnogobrojni pozvanici.

Bečki listovi pišu, da će biti sazvana delegacija po prilici u prvoj polovici mjeseca maja t. g. Predradnje za zajednički proračun, da se već obavljaju.

Bivši predsjednik carevinskoga vieća zastupnik Prade govorio je onomadne u sjeveročeskom gradu Liberecu o budućoj austro-ugarskoj nagodbi. O toj nagodbi rekao je, da je kriva svim nevoljama i svim političko-gospodarskim mizerijama u Austriji. Ta krivnja leži u tom, što mi nismo

jedinstvena država s jasnim gospodarskim i političkim ciljevi, već država na 10 godišnju odgovied. Svaki 10 godina nastaju te nevolje, a toga nemože nijedna država podnesti. Radi toga trebalo bi najprije utanačiti sa Ugarskom trajne i stalne odnose, koji se nebi mijenjali.

Obzirom na promjenu namjestnika u Dalmaciji dolazi sada na površje barun Kutschera, pomognik vrhovnog zemaljskog poglavara u Sarajevu. Imenovanje baruna Handela, da se je napustilo, jer da nepozna hrvatski jezik.

U Gornjoj Austriji bijaše imenovan c. kr. namjestnikom bivši ministar grof Bylandt.

U Lavovu bijaše prošlih dana demonstracija proti-ruskih i proti-pruskih pred odnosnima konzulati. Poljsko novinstvo odsudjuje najostrije demonstracije, izvedene po nezrieloj mladeži. Namjestnik grof Pininski pošao je službeno k ruskomu konzulu, te mu je izrazio u ime vlade duboko sazaljenje radi nedostojne demonstracije.

Crna Gora. Priestolonasljednik crnogorski knezević Danilo odputovao je prošloga čedna sa svojom suprugom u Italiju, svojoj sestri, talijanskoj kraljici Jeleni i svaku kralju Viktoru Emanuelu u Posjete. Crnogorski gosti zadržati će se dulje vremena u Italiji.

Bečkim listovom pišu iz Kotora, da je stigao u crnogorsku luku Bar talijanski brod na jedra, i da je dopeljaio 10.000 kilograma baruta za crnogorsku ministarstvo rata od talijanskog topničkog ravnateljstva u Jakinu. Iz Bara prenesoše u natarnost zemlje na mazgal.

Srbija. Jedan njemački list javlja iz Beča, da je srbski ministar narodnog gospodarstva ili financija dr. Milovanović razgovarao prigodom svog posljednjeg boravka u Beču sa ministrom izvanjskih posrvača grofom Goluchowskim i o nasljedstvu na srbsko priestolje. Grof Goluchowski da je tom prigodom upozorio srbskoga ministra i na to, da je kralj Aleksander još mlad, pak bi se mogao eventualno od drugog braka još nadati potomkom, radi čega bi, ako bi se već sada uredilo pitanje o nasljedstvu, mogle nastati velike poteškoće. U Beču i u Petrogradu da se najživlje brinu za to, da se to pitanje neostavlja već sada na dnevni red, jer neima među natjecatelji, koji se sada natječu za srbsko priestolje, nijednoga koji bi bio povoljan u Beču i u Petrogradu.

Princ Petar Karadjordjević, koji živi u Ženevi, odputovao je za Petrograd gdje je u vojničkoj naobrazbi njegov sin Gjuro, narečeni nasljednik srbskog kralja Aleksandra.

Srbski službeni krugovi opovrgavaju najodlučnije sve vijesti o kakvom dalnjem diranju u pitanje srbskog priestolonasljedstva.

Bugarska. Iz Sofije pišu, da će bivši bugarski agent na bečkom dvoru Sirmazjev opet na staro mjesto u Beč za neko vrijeme, pošto si je njegov nasljednik, bivši ministar pravosudja Pomjanov, pridržao pravo, da se kasnije može izjaviti hoće li il neće u Beč.

Službeni list „Bulgaria“ javlja, da su američanski odaslanici, koji imaju odkupiti američansku misionarku gospodju Stone, stigli dne 24. t. mj. u mjesto Gjumaja. Zarobljenica biti će oslobođena 24 sata nakon izplate zahtjevane odkupnine.

Rusija. Službeni list ministarstva pravosudja javlja, da će ruski sveučilišni djaci, koji slušaju medicinu u vojničkoj akademiji, obavljati službu između prvog i drugog tečaja i to ljeti kroz tri ili četiri mjeseca. Službu vojničku vršiti će u jednom logoru, da se priuče vojničkom životu i da poznaju potrebe četa.

Iz Petrograda javljaju, da se je povratilo odaslanstvo geografskog društva, koje je iztraživalo po nalogu rešenog društva srednju Aziju. Odaslanstvo donielo je sobom mnogobrojne bogate zbirke.

Uvaženi ruski list „Novoje Vremia“ razpravlja pitanje novom trojnom savezu za slučaj, da Italija izstupi iz sadašnjeg saveza sa Austro-Ugarskom i Njemačkom. U tom slučaju, da bi se stvorio novi trojni savez sastojeći iz Austro-Ugarske, Njemačke i Englezke. To sve uvriedilo bi u predpostavji, da se Italija nakon izstupa iz trojnoga saveza priključi Francuzki i Rusiji. Na taj način poslala bi dva trojna saveza europskih velevladstih, kojim bi bio zadatak kao i sadašnjim savezom, da očuvaju europski oružani mir, koji stoji nasude godimice ogromne svote novca.

Mjestne:

Iz Ližnjana primismo ponovno vijest o zadnji put spomenutom slučaju djedovske kulture. Da udovoljimo dopisniku želji, eto dogodjaja: Dne 19. t. mj. pošlo je nekoliko članova naše čitaonice u krčmu poznatoga prislase talijanaške stranke Blaža Grbine. Bila je nedjelja te se naši muzevi htjedose u času vina i narodnu pjesmu zabaviti. Zapjevše dakle obične hrvatske pjesme, koje nikoga nevrjedjaju. U krčmi bijaše i talijanskih prislase naše krvi ili kako ih svi zovemo: prodanci. Ovi stadoše talijanski urlikati na čast zlosretno „Lege“ te neku novu još nečuvenu: o s p o ž i i m o r o z i. Jedan od tih prodanaca, koji neznat talijanski ni kruba pitati prikošti k stolu članova čitaonice, te ponuče, da tko će njemu među njimi za braniti pili i udari svojom časom u čaše naših; razbije nekoliko čaša na stolu naših, prevrnu stol vičući: v a n s H r v a t i ! Konačno rani jednoga našega sa časom. Naši su sve to mirno i ustrpljivo podnashali nehoteci praviti smutnje sa ništarijom, koja će pred sudom odgovarati za svoje junačstvo radi ozlede nevinog mladića.

Naš delegat može biti ponosan što se u njegovoj krčmi izazivlje mirne ljude na ovaj način. Tim se doista slabo preporuča on i oni talijanski trgovci, kod kojih se naš puk služi i koji su u svakom poslu protivnici našega naroda. (Zar se nebi kod vas moglo ustrojiti konsumna zadruga, koja bi imala svoju dućan i svoju krčmu, da se tako oslobodite talijanskih podrepnica? Op. Ured.)

Naši čitaoničari drže sada u mesopustu po nedjeljah za blagoslovom pjesnu zabavu, kod koje piju svoje vino. Jedan prijatelj talijanaške stranke hotio im je onomadne bačvicu zapečatiti, jer da oni nemogu piti u čitaonici ni svoje vino. Zaludu bijaše svako dokazivanje. Naši se ponesli i ovaj put pametno, da ne bude proli njim vike i pisanja po novinah, a mi dajemo ovo na javnost neka se znade kako nas talijanaške podrepnice svuda izazivlju.

Pokrajinske:

Odlikovanje. Službeni list bečke vlade priobčuje, da bijaše podieljen naslov dvorskoga savjetnika c. kr. zemaljskomu nadzorniku g. Antonu vitezu Klodiću Sabladskomu povodom njegovog umirovjenja. Čestitamo!

Imenovanje. Službeni list bečke vlade donasa imenovanje g. Frana Matejčića, ravnatelja c. kr. gimnazije u Pazinu, c. kr. zemaljskim nadzornikom na mjesto umirovljenog g. viteza Klodića. Dočim čestitamo najsrdačnije novomu nadzorniku, žalimo ujedno što gubi c. kr. gimnazija u Pazinu ravnatelja, kakva će teško više imati.

Vjenčanje. U Opatiji vjenčao se jučer g. Makso Čerina, c. kr. sudbeni pristav na Voloskom, sa dražestnom gospodjom Marijom Tomasićevom iz Opatije. Sretnome paru naše najsrdačnije čestitke!

Čajemo da je biskup Flap izdao odluku, po kojoj bi se one tri „Zdrave Marije“ i „Spasi kraljice“, sto je svećenik

ima da poslije tih sv. mise izmjenično moli sa pukom po naredbi sv. Stolice „lingua vernacula“ (u jeziku puka), imale od sada unapried u talijanskim župam njegove biskupije uvijek i od svakoga svećenika moliti talijanski (latinski), a u hrvatskim župam da je talijanskim svećenikom slobodno moliti one „Zdrave Marije“ talijanski ili latinski. Molimo prijatelje iz porečko-puljske biskupije, ako je to istina, da nam u točnom prepisu dostave dočenu odluku biskupa Flapa, da ju naprosto podnesemo u Rim razsudi sv. kongregacije za obrede.

Pogreb pok. Mateja Slavica. Iz Voloskoga nam pišu 24. t. mj.: U ponedjeljak dne 21. t. mj. preminuo je u Varljenih posljednik g. Mate Slavić u dobi od 75 godina, koji se je i oporučno sjetio naše „Družbe sv. Cirila i Metoda“. U sriedu tužna i satvena srca odpratili smo smrtne ostatke sazaboravnog nam pokojnika do hladna mračna groba. Sprovod odputio se iz Varljeni u Volosku crkvu sv. Ane i odane na groblje sv. Roka. Mnoštvo svieta bilo na sprovodu što iz samih Varljenih i ostale Kastavštine, Voloskog, Opatije, Rieke, Veprinca i drugud. Na sprovodu opazismo narod. zastupnika prof. Vjekoslava Spincića, načelnika dr. Stangera i načelnika kastavskog Mirka Jelusića i mnogobrojne naše rodoljube. Mrtvo tielo prašise pokojnikovi sinovi Ignacije, mašinist na Lloydju i Josip, c. kr. poštanski činovnik na tehničnom odjelu u Trstu i daljni rođjak g. Rossi, lučki komisar iz Rieke. Blagoslov mrtvog tiela je obavio monsij. Vinko Zamić uz pripomoć župnika iz Veprinca g. Elnera i gg. kapelane M. Dubrovića i I. Ziganta. Razvijenoj porodici izražujemo ovim putem naše saučesće i neka im dobri Bog dade snagu, da podnesu i ovu gorku kušnju.

Ples u bolnici! Pogovara se, da „tobožnja“ „Lega Nazionale“ priredjuje u Krku u subotu, dne 1. veljače t. g. ples u bolnici, za čiju gradnju je doprineslo i Njegovo Veličanstvo car Franjo Josip I. ne malu svotu. Tko ne vjeruje, neka potraži pergament, koja je zazidana pod temeljem „bolnice“ ili pak neka potraži občinski arhiv, gdje se nalazi prepis. Njegovo Veličanstvo stalno nije mislilo svojim darom pomagati društvo „Lega nazionale“, već priteći u pomoć siromasima. Dozvoljavaju li se plesove zloglasne „Lege“ u takvim zgradama, ne poštuju se želje Njegova Veličanstva i bacaju pod noge čuvsva svih onih, koji su doprinijeli, da se mogla zgrada dovršiti.

Radi toga ovim pitam političku oblast, čija je dužnost bditi, da se poštuju želje Njegovo Veličanstva:

1. Je li joj poznato, da je Njegovo Veličanstvo doprineslo u Krku za gradnju spidala, koji stoji blizu crkve Majke Božje?
2. Je li joj poznato, da „tobožnja“ „Lega nazionale“ priredjuje dne 1. veljače t. g. u toj zgradi ples?
3. Ako je sve ovo istinito, misli li taj ples zabraniti? Krčanin.

Obična motovanska se zadužuje. Zemaljski odbor istarski dozvolio je po reznoj občini Motovun, da sklopi zajam od 30 tisuća kruna. Tim novcem da će popraviti občinsku kuću, sazidati zid oko groblja i crkvicu u groblju, pa napraviti mjestnu klanicu.

Za dobru ruku družbi sv. Cirila i Metoda darovali su u Tinjano slijedeća gospoda: Edo Gržetić K 2, Šime Defar K 2, Ivo Medvedić K 2, Fran Baf K 2, Josip Križmanić pok. Vinke K 2, Ivan Defar K 1, Karlo Botegaro K —60, Blaž Prelac K —40, sakupljeno u Čitaonici K 630. Ukupno K 1830, koji iznos poslao je gosp. Fran Baf, nadučitelj u Tinjana, na naše uredništvo. Živili darovatelji!

Dobru ruku podijelo je „Bra- tovsćini hrv. ljupi u Istri“ g. Vjekoslav Lah u Trstu 2 kruna, a „Družbi sv. Cirila i Metoda“ za Istru 2 kruna.

Četiri slušača kuge na parobrodu „Gundulić“. Dne 24. t. m. doplovio je u tršćanski luku parobrod dubrovačkog parobrodarskog društva „Gundulić“, krcat sa 40.975 vreća kave iz lukah Rio i Santos. Na putu izmedju Pernambuka i Rio pojavila se je na parobrodu kuga, od koje oboliše četiri mornara, od kojih je jedan na parobrodu umro. Na parobrodu bijaše 25 osoba pod zapovjedništvom kapetana Jurja Stanoš-a. Ovaj je izpriopoviedao jednomu tršćanskom novinaru svoje teško i burno a zanimivo, putovanje koje se nalazi opisano u jednom tal. listu, i koje ćemo i mi u izvadku ili u cjelosti donijeti u prevodu stalni, da ćemo tim ugoditi našim čitateljima.

Hrvatska čitaonica u Tlnjani priredjuje u nedjelju dne 2. februara tek. god. zabavu sa deklamacijom, pjevanjem i plesom, na koju se pozivlju gg. članovi i vrijedna gg. rodoljubi sa cijenjenim obiteljima. Ulaznina za članove 20 novč., za nečlanove 40 novč. Gospodje i gdjice, ne plaćaju ulaznine. Darovi se primaju sa zahvalnošću. Čisti prihod namijenjen je „Djtačkom pripomoćnom društvu u Pazinu“. Početak u 6 sati u večer. Preporuča se za mnogobrojni posjet Odbor.

Radničko pjev. tambur. društvo „Sloga“ u Zameću (obč. Kastav) imati će u subotu dne 1. februara t. g. zabavu sa pjevanjem, tamburanjem, predstavom i plesom. Početak u 7½ sati u večer.

Iz drugih krajeva.

Kćerka pokojnoga nadvojvode i prietolomasićdnika Rudolfa, nadvojvodkinja Jelisava Marija, unuka Njeg. Veličanstva, vjenčala se je dne 23. t. m. sa mladim nadporučnikom knezom Otlom Windischgraetzom. Po pravilih vladajuće kuće morala se je nadvojvdkinja odreći za sebe i za svoje potomke prava na austrijsko prietolje. To svečano odreknuće obavilo se je dan prije vjenčanja u carskom dvoru po stalnom propisu.

Hrvatska čitaonica u Kreševu (Bosna), priredjuje u slavu 30-godišnjice slavnog pjesnika o. fra. Grge Martića dne 5. veljače 1902. u prostorijama narodne osnovne škole koncerti sa djetetanskim predstavom. Ulaznina od osobe I. mjesto 2 kruna, II. mjesto 1 kruna 20 h, stajanje 06 helera. Obitelj od 3 člana plaća dvostruko. Početak u 7 sati.

Grozna nesreća u rudniku u Mostu. U českom mjestu Most nalaze se prostrani rudnici, u kojih se već dugo kopa kameno ugljevlje. Tamo se nalaze duboki i prostrani podzemaljski rovi, iz kojih se vadi pomoćju strojeva veliko mnoštvo toga ugljevlja.

Radaici u jednom rovu, imenovanom „Jupiter“ osjetili su već odavno, da se nalaze u pogibelji i da pod zemljom, gdje se nalazahu, nije sve u redu.

Često su čuli podzemnu lutajavu, koja se često opetovala. To je bio znak, da podzemne vode ruju zemlju i dolaze u blizinu rova, s toga je mjernik Binder poduzeo sve mjere sigurnosti. No ove nisu dostajale, jer je voda došla tako ogromnom silom, kako se to nije još dogodilo. Stražar, koji je stajao kod signala, pripovieda, da je čuo iz dubine rova silnu lomljavu. Odmah je znao, da je voda provalila u rov, te dao smjesta znak radnikom i gore u ured, na što je poletio k stroju za dizanje iz rova. S njim je bilo mnogo radnika, koji su hitili, da se spase. Provala vode u rov uzbuđala je zrak i prouzročila toliki pritisak, da se je većina radničkih svjetiljaka utrnulo, pak su biednici u tmni uzalud tražili izlaz. Mernik Binder spasio je 9 ljudi, a spasivši njih, sam je poginuo. Mrtvace nisu još iznili a imade ih 44, od ovih je 31 oženjen, 12 mladića i 1 udovac. Nesreću čini još većom to, što se je već više dana očekivalo, da će se u rudniku nešto dogoditi. Svakako je bilo nesavjestno u tom slučaju, da se dalo u rovu raditi.

Na lice nesreće došao je glavom česki namjstnik, koji je nesretnoj svojiti pokoj-

nika podielio milodara, i kralj je poslao unesrećenim 10.000 kruna. Radi visoke vode u rovu nemogu jeste biti izvučeni oni nesretnici, koji su ostali pod zemljom mrtvi služeći svoj gorki kruh.

Koliko se prolizvadjja petroleja? God. 1900. proizvelo se 139 milijuna bačava petroleja. Produkcija Rusije iznaša 68 milijuna bačava, Saveznih država 58 milijuna bačava, nizozemske Indije 3 milijuna bačava, naše monarkije 2½ milijuna bačava, a Rumunjske 2 milijuna bačava. Ostatak otpada na 8 drugih zemalja, koje ovaj petrolej same troše te s toga njihov proizvod ne upliva na internacijonalno tržište nafte.

Gospodarske:

Životinje kao proroci vremena. Na svakog čovjeka tišti pritisak zraka — nu na nekog više, a na nekog manje. Na bolesnika osobito vrieme djeluje: ako će se promieniti, odmah, je on bolesniji. Kad čovjeka žulj tišti — znak je promjene vremena.

Životinje osjećaju takodjer prije vremena ko ima u dvorištu kokošinjak, kad se kokoši u pepelu ili u pjesku lepršaju to je znak, da će biti kiše u 24 sata; ili kad se odvise bišući ili čiste. Pielito naviešta kišu, kad često pjeva. Kad kokoši ostanu u pojati, ili u kokošinjaku, to je cio dan kiša. Kad polete brzo kamo u kraj, to će biti prolazna kiša, ako ostanu dulje vremena — dulje će padati.

Kad guske i patke po vodi lete, rone i krilima po vodi lupaju, i kad golubovi mirno stoje na krovovih, eto kiše. Guču li divlju golubovi po šumah, to je znak liepa vremena. Isto ovo dokazuju šišmiši, kada u večer odvise lieću i kad su djeteli po poljih u skupu. Kad djeteli po drveću kličku — biti će brzo promjene vremena. Lastavice, kad su visoko u zraku — znak je, da je liepo vrieme, a kad se spuste do zemlje i po vodi lieću — brzo će kiša. Kada vrebci u gniezdu žviždju i kad pliska dolazi u blizine kuća — naskoro će kiša. Čim se vrebci lepršaju u pjesku — biti će kiše za 1½ dana. Počnu li ptice pjevati — biti će liepo vrieme. Kad se ševa uzdiže nebu pod oblake — biti će sunca. Rode pokazuju kljunom, odakle puše vjetar. Psi su lieni, pospani pred kišu. Kad mačke ostanu u kući, znak je broj kiši. Kad hajvan riče, ovce bleje i bježe, znak je nevremena, isto kad jarac i srna trče amo, tamo i kad jarac daje od sebe glas — eto nevremena.

Vjeverica pred 36 sati navješća vrieme, jer kad ona skače po drveću i kriči — biti će kiše. Osobito se one dan dva pred nevrieme uvuku u svoja gniezda. Kad se mravi u mravinjak zatvore — eto kiše, a kada rade — liepo je vrieme. Kad se balavi puževi vidjaju po putevih — bit će dulje vremena mokrine. Žaba gatalica kad je na drvetu — suho je vrieme, kad je na zemlji — ružno je vrieme. Kad žabe u večer krekeću — nema one večeri mraza. Najbolje se pogađaju po pijavici. Leži li ona izpružena i mirno na tlu, ili pliva sve jednako u posudi, biti će liepo vrieme. Popne li se na staklo u svoim zatvoru — kiša je tu. Kad je u vodi vrlo nemirna — brzo je nevrieme. Kad se ribe bacaju povrh vode, osobito šaran, kiša će brzo. Kad komarice odvise ujedaju i dosadno su — biti će kiše. Pčele i ose su ljute pred kišu. Kada su miševi, krlice i druge životinje u zemlji dovoljno hrane nabrali, to se nadaj ljutoj zimi. Kad se mačke, psi, goveda i konji u ranu jesen mitare — to će brzo zima; kad se sjenice, vrebci približe kućam, to je brzo padanje i studen. Kad se čuju življe patke, guske i druge ptice oko voda u jesen — naskoro će snieg. Kad se laste dva put u nas gniezde — to kasno počima zima.

Tako čovjek ima oko sebe silesiju proroka, koji će mu vrieme pogoditi. Svaki čovjek treba da na ovakove stvari pazi, pa će svoj posao obaviti po suhu! „O.“

Književne:

„Matica Hrvatska“ razpisuje u smislu zakladnice iz „zaklade Tereze pl. Tomasić rodjene Aurnhammer de Auernstein književnu nagradu za god. 1902. u iznosu od četrdeset (40) kruna, i to „za najbolju pripoviest iz hrvatskoga života“.

Natječaj traje do uključivo 31. decembra godine 1902., do kojega dana imaju se rukopisi bezimeno, čisto i čitljivo od tuđe ruke pisani sa naznakom imena pišćeva u posebnom zapečaćenom omotu podieliti „Matici Hrvatskoj“ na ruke njezina tajnika. Kasnije stigli rukopisi, kao i oni, koji ne odgovaraju svim uvjetima natječaja, ne će se uzaviti.

U Zagrebu, 4. januara 1902.
Odbor „Matice Hrvatske“
S. S. Eucharistia, vjestnik „Svećenika-klanjaoca“ hrvatskih i slovenskih, koji izlazi u Krku, primismo prvi broj godišta 1902.

Zemljopis Hrvatske, napisali dr. H. Hranilović i Drag. Hirc. Vlastita naklada pisacah Tiskom A. Scholza. Svezak 8. Str. 225—256. I ovo krasno djelo bogato urešeno ilustracijami pomiče se napred. Cielo djelo iznositi će 30 svezakah, a stoji u predplati 18 krunah u Zagrebu, a s poštom 20 krunah. Preporučamo najtoplije hrvatskom obšinstvu ovo do sada najljepše djelo o našoj domovini.

Cirilo-Methodijski Block-koledar

za god. 1902.
u manjoj spretnijoj oblici, izašao je. Stoji K 1-20 franko.

Prsni čaj sa „Učke-Gore“

Izvršni domaći lijek proti influenci, kašlju, nahladi i hrapavosti, protiprsnom kataru ili promuklosti grla.

Cijena 50 para.
Glavno skladište:
Ljekarna L. Ghersetich,
Volosko — Istra.
Dobiva se u svakoj ljekarnici.

G. Tönnies u Ljubljani,

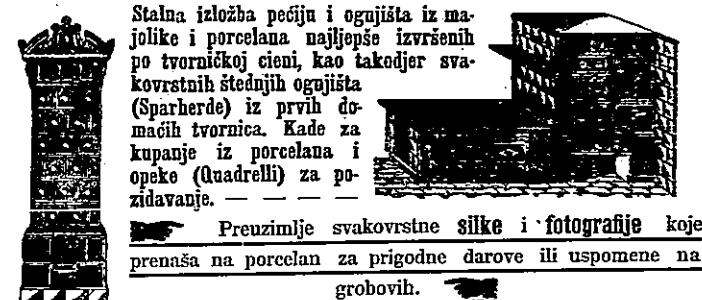
poduzeće za gradnju, tvornica za stolarske i parketarake radnje, za graditeljsko i umjetno ključarstvo, radionica za željezo potrebno kod gradjevina itd.

preuzimlje svakovrstne stolarske radnje, kao podpune komade za prozore i izloge na kotur, vrata, portale, priredbe za dučane i drugo pokuštvo raznih načina. Izvršuje tvrde i mehke podove svih vrsti kao: parkete iz dužica i remenja te obične podove; podpune kovačke i ključarske radnje kod gradjevina, stube te ograde vrtova i kuća iz željeza, žice, željezna brvna na kotur itd.

Proračuni se šalju besplatno. — Prima-preporuke jesu na razpolaganje.

Stalna izložba pećiju i ognjišta iz majolike i porcelana najljepše izvršenih po tvorničkoj cieni, kao takodjer svakovrstnih štednjih ognjišta (Sparherde) iz prvih domaćih tvornica. Kade za kupanje iz porcelana i opeke (Quadrelli) za pozidavanje.

Preuzimlje svakovrstne silke i fotografije koje prenaša na porcelan za prigodne darove ili uspomene na grobovih.

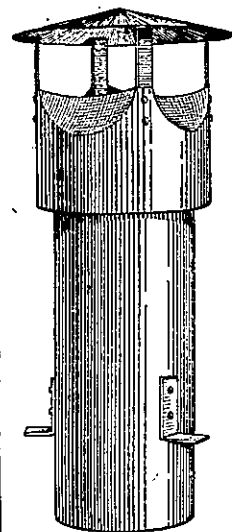
Josip Potočnik

Via Barbacani 5 — POLA — Via Barbacani 5
skladište glinenih peći, štednjaka i kada za kupanje.

Najnoviji pokrovi za dimnike

(sistem Detz).

Najbolji, najjednostavniji i najjeftiniji usisavač dima!

Pokrovi za dimnike Detzovog sistema uporbavaju se najboljim uspjehom u svih veličinah za dimnike privatnih kuća, škola, bolnica, tvornica, javnih prostorija, i to:

- kod novogradjevinah na mjesto dosadanjih pokrova, ako se želi imati dobro ognjište;
- kod slabo priredjenih ognjišta za pospešenje propuha i zaprieku suzbijanja dima;
- za prozračbu i jačanje promjene zraka, odnosno kao najbolji zaoklop prozračnih priprava.

Cieniko šalje bezplatno i franko uključivo graditelj ognjišta i dimnika

JOSIP POTOČNIK
POLA.

